

Visu zemju proletārieši, savienojaties!
Latviešu Sociāldemokrātiskā Strādnieku Partija.

Streiks un bruņota cīņa.

„Mēs prasām gandarījumu par baznīcu demonstrācijām!” kliedz muižnieki – patroni un lādē revolverus. „Mēs prasām streikotāju kalpu izvešanu un piekaušanu!” brēc vienā mutē muižnieki – lielgruntnieki un viņu pieguļnieki – mācītāji. Un cars dod gandarījumu. Jelgavā pristavs nošauj dienas laikā uz ielas strādnieku, kas mierīgi gāja savu gaitu. Praulienā kazaki piekauj mierīgus zemes kalpus līdz asinīm. Dundagā dragūni sašauj puisi. Bukaišos (Dobeles apr.) kazaki ielaužas streikotāju kalpu istabā, piesit 2 līdz ārprātībai – vienam izsistas smadzenes iz galvas kausa! Firsts Lievens bij uzpircis kazakus par 250 sudraba rubļiem, piesolīdams oficierim pat meitu (vai gan savu?) par brīvu un dzert cik ieiet. Tā baznīcu aizbildņi veicina tikumību! Dobeles miertiesnesis muižnieks Konradijs notiesā streikotājus kalpus vienā stundā un izliek tos caur kazakiem iz dzīvokļiem, lai gan pēc likuma vajadzētu paiet vismaz 24 stundām no pavēstes izsniegšanas apsūdzētajam līdz tiesas dienai un ja notiesātais grib pārsūdzēt, tad 2 nedēļām līdz sprieduma izpildīšanai. Kas aiz muļķības saņem šīs pavēstes un paraksta spriedumu – tiek bez žēlastības izsviests sētmalī un nostrāpēts ar 3 rub. Cik aša tagad patvaldības tiesa! Katrā muižā personīgi ierodas pats miertiesnesis „ar ērgli”. Kad strādnieks prāvojas dēļ sava grūti pelnīta graša vai norautas rokas, tad paiet mēneši, gadi, iekams lieta nāk priekšā. Tagad, kur kapitālists un muižnieks tiesājas ar proletārieti – tiesa sper kā zibens. Muižnieki jau izlūguši sev tiesību būt par savas apkaimes „goda policijas” komisāriem, tas drīkstētu arestēt un izraidīt iz sava apgabala katru šaubīgu personu. Muižnieki lūdz valdību, lai visus kazakus un zaldātus uztur pagasti no dvēselēm; tie grib lai pagastvecākie un pērminderi ieročiem (spriguļiem?) rokās apsargātu baznīcas, ceļus varbūt arī krogus un kazaku oficierus? Kā izšķirsies mūsu sīkgruntnieki? Ko lai dara tagad laukstrādnieki? Kā tie lai cīnās? Kad lai streiko? Kā lai aizstāvas pret kungu un kazaku varmācībām? Šie jautājumi prasa drīzas un noteiktas atbildes. Par tiem mums nāksies allaž spriest un debatēt. Mūsu taktikai jāpiemērojas arī apstākļiem, kaut gan tā dibinājās uz noteiktiem principiem. Par sīkgruntniekiem varētu šimbrīžam apgalvot, ka viņi svērsies uz to pusi, kurp viņus vilks viņu intereses, ja vien viņu apziņa būs pietiekoši noskaidrota. Kura interese tiem tagad izlikšies svarīgāka, saimnieciska vai politiska? Pavirši spriežot pirmā tos varētu spiest izturēties naidīgi pret streikotajiem kalpiem un jozt gurnus priekš muižniekiem. Otrā turpretim – bruņoties pret patvaldību un muižniecību kopā ar kalpiem. Bet tā tas izliekas tikai no pirmā acu uzmetiena. Arī pareizi saprasta saimnieciskā interese tos nevar saistīt pie muižniecības un patvaldības. Kas gan nostādījis sīkgruntniecību un lielgruntniecību nevienādos konkurences apstākļos caur visvisādām muižnieku privilēģijām, caur augstām muitām, ja ne patvaldība? Kas ierauš zemes renti no zemniekiem, ja ne muižnieki, viņu bankas un kronis – lielākais dzimtmuižnieks? Kas uztiēpj sīkgruntniekiem nepatīkamu mācītāju, visai draudzei viņa mēslus, ja ne muižnieks – patrons? Kas paliek par „goda policistiem bez algas”? Kas piedzen nodokļus un nomas, kas izliek iz mājām un dzīvokļiem gan kalpus, gan saimniekus? Vai to dara streikotāji kalpi jeb patvaldības tiesneši un pristavi ar kungu izpildrakstiem vienā

rokā un kazaku nagaikām otrā? Kas dzen sīkgruntnieku šķūtīs priekš kazakiem un dragūniem? Kas komandē šo sīkgruntnieku un mērdē badā kā zaldātu karalaukā? Vai tas nebij barons ģenerāls Stakelbergs, kas ar savu cienīgmāti un govi aizņēma veselu dzelzceļa vilcienu, ja pat visu stīgu? Tādēļ mēs uzsaucam jums, sīkgruntnieki: jūsu politiskā atsvabināšana un saimnieciskā nokārtošanās var nākt tikai ar patvaldības un muižniecības gāšanu. Nemaksājot ne nomas ne izpirkšanas naudas bankām un kroņam, nedz nodokļus nedz citus kādus mēslus! Kad kalpi streiko un pieprasa lielākas algas, streikojat arī jūs! Visus iz mājām neizliks. Neizpildāt nevienas kroņa pavēles. Tad uzvara drīzāk svērsies uz jūsu pusi. Jums jāsapņēdz, ka vienīgi proletariāts cīnās pret katru apspiedēju. Nokratiet kā pīšļus no savām kājām šos latviešu mācītājus un citus miētpilsoņu garīgos vadoņus, kuri cienā ar šampanieti Vidzemes gubernatoru, kura valdīšanas laikā Raunas nabagi un pagastvecākie tika piekauti no kazakiem un Rīgas ielas slacītas strādnieku asinīm.

Strādnieku šķirai jāierauj revolūcijas viļņos arī mantīgas šķiras. Kā lai to darām? Jau caur mantas dedzināšanu un laupīšanu (Odesā) bagātnieku pulks sit dzīvāk un tie sāk lamāties par vājo patvaldību, kas nespēj viņas maku aizstāvēt. Bet tādēļ vēl šķūņu un muižu dedzināšana, vai kāda fabrikas kasiera nošaušana nav vienīgie cīņas līdzekļi. Pret uguni un zobenu tiem vērsti lielgabali un tie labprāt grib piespiest proletariātu pieņemt jau tagad ģenerālkauju uz barikādēm atsevišķās pilsētās (Lodzē). Revolūcija nav vienā dienā paveicama, tādēļ mūsu cīņas līdzekļiem jābūt aprēķinātiem uz ilgāku laiku. Tādēļ mums jāsapņēdz no tādu cīņas līdzekļu lietošanas, kuri strādnieku ražotāju draud pārvērst par skrandu proletārieti – liekēdi, kuri proletariātam varonim ļauj [...] par profesionālu laupītāju, kas ļaujas komandēties no policijas. Ražošanas līdzekļu iznīcināšana var mūs ar laiku novest tādā stāvoklī. Proletariāts arī tagad, revolūcijas laikā, ir iekalts kapitālisma ķēdēs, kuras tas gan var satricināt, bet ne galīgi jau tagad saraustīt. Visvairāk šij kapitālisma varai liek nodrebēt tā sauktā fabriku pašvaldība caur strādniekiem, kur ne vien vietējo strādnieku delegātiem, bet taisni sociāldemokr. partijas locekļiem tiek uzticēta sarunu vešana ar direkciju (Fenikss, Balt. vag. fabr., Etna), tur strādnieki tiešām uzstājas kā vesela šķira un nevis kā vienas vai otras fabrikas strādnieki, tur mēs jau zem patvaldības izgrauztās čaumalas piespiežam kapitālistus atzīt mūsu parlamentārisumu. Šādos brīžos policija tiek spiesta turēties godbijīgā tālumā, vai pavisam pazust. Līdz ar to mēs iegūstam runas, sapulču un biedrošanās brīvību, personas neaizskaramību katrā fabrikā. Bet mēs ejam vēl tālāk! Caur strādnieku delegātiem mēs iegūstam pastāvīgu kontroli pār pašu ražošanas kārtību: meistarū un strādnieku pieņemšana un atlaišana, ja pat pastellējumu pieņemšana, lai tie nenāktu no citām fabrikām, kur ir streiks, tiek uzraudzīta no delegātiem. Ne par velti fabrikanti ķepurojas pret šādu kārtību. Viņi gribēja fabriku vecākos, nopirktus uzraugus, - tie dabun tagad delegātus. Šādu virzienu ne fabrikanti, ne patvaldība nebij gaidījuši; tie cerēja uz ielu slaktiņiem ģenerālstreikā, tagad tiem jāsapņēdz pie viena galda ar strādnieku delegātiem, kuri tos pieņem fabrikā un visu strādnieku priekšā piespiež atvainoties par nodarītiem grēkiem (Fenikss, Rīgā). Tā mēs uzspiežam ienaidniekam savu cīņas taktiku, kur nagaikas nevelk.

Tas apstākļi, ka streiks uz laukiem tiek apspiests ļoti bargiem līdzekļiem gaiši pierāda viņa revolucionāro un saimniecisko nozīmi. Taisni tamdēļ mēs ne acumirkli

nedrīkstam kavēties un atlikt to uz labākiem gadiem, vai bīties no sīkgruntnieku sašutuma. Lai viņi kaitina tos, kas stāv virs viņiem! Šāds saimnieciskais streiks neizbēgami izvēršas arī par politisku cīņu ar gājieniem, dziesmām, tas ir ass protests pret kazakiem, spiegiem, pret goda policistiem muižniekiem. Jo vairāk pēdējo krīt pie viņu amata izpildīšanas, jo labāk. Streika sākšanu noteic vietējie apstākļi, lai gan būtu bijis labi to pārvērst par ģenerālstreiku. Streika vispārējās prasības jau formulētas. Gribētos tikai uzsvērt, kāda dziļa nozīme ir prasībai par naudas algas ieviešanu un visādu deputātu, sējumu u.t.t. atcelšanu. Tagad daudz muižu kalpi dabon deputātu tikai 2 – 3 reizes gadā un tiek izlikti iz kunga dzīvokļiem. Ja nu kalpi saņemtu algu naudā, tad tie būtu vienkārši īrnieki, kuri dzīvo savos, bet ne kunga dzīvokļos, un iz tiem bez iepriekšējās uzteikšanas nevar izraidīt. Tāpat gada kontraktu atcelšana, kas nav domājama pie algas gaudā, ir no ļoti liela svara. Tagad tikai noskārstam, kāda starpība ir streikot uz laukiem un streikot pilsētās arī zem tās pašas patvaldības likumiem. Pilsētnieku prasības ir daudz lielākas nekā laukstrādnieku, bet te jau var sarunas vest partijas delegāti, kazakus negrib jau pati fabriku administrācija, tur muižās par katru nieku izliek iz dzīvokļiem sien rokas uz muguru, brēc lai noliedz braukt velosipēdiem u.t.t.

Tā neviļot nonākam pie pretimturēšanās jautājuma. Tiesnesis karo ar ērgli, kazaks ar nagaiku, muižnieks ar revolveri. Vai lai mēs tos remdējam ar proklamācijām vien? Mums tie pārmet varmācības un prasa pēc atriebšanas. Kas tad ir jāatriebj? Kam pieder tā atriebšana par visiem 2000 Pēterburgā noslaktētiem, par 3000 Lodzes upuriem, par 7000 Odesas nošautiem, par visiem politiskiem vaņģiniekiem, par simtiem tūkstošiem, kas upurēti asins caram Mandžūrijā, par tiem miljoniem sievu un bērnu, kas mirkst asarās un bada nāvē? Kam ir tiesība prasīt gandarījumu par līdz ārpriekšējai sakapātiem Bukaišu kalpiem, par viņu sašķaidītām smadzenēm? Kas spēj atriebt nezvēra darbus Nižņijnovgorodā, Baku un Nahičevanā? – Tas ir vienīgi proletariāts. Mūsu pienākums pret kritušiem biedriem, mūsu pašizstāvēšanās instinkts prasa no mums visbargākos līdzekļus pret tādiem tiesnešiem kā Konradijs, pret tādiem mācītājiem kā Siezemans Salā muižā, kurš gan avīzēs, gan no kanceles sludina uz strādnieku slepkavošanu. Šādu vīru iznīcināšana vairs nav terors vien, mēs negribam tos tikai iebaidīt, ne! Mēs gribam iznīcināt visu šo perēkli. Mēs tos negribam iznīcināt caur kādu slepenu kaujas organizāciju – nē! Tiem jākrīt caur visas tautas roku. Lai aiz katra krūma, aiz katras gravas tiem šaujas pretim atriebēja bulta, lai tos tiesājam ar linču tiesu! Te neder jaunā politiskā kārtība. Jo mazāk tādu paliks, jo vieglāki būs jauno kārtību nodibināt! Revolūcijas laikā arī sociāldemokrātijai jāķeras pie ārkārtīgiem līdzekļiem, jo viņa vada to nenogurstošo cīnītāju – proletariātu, kuram revolūcija jāvirza vistālāk.

Nost ar patvaldību! Nost ar muižniecību! Lai dzīvo streiks!

Lai dzīvo tautas valdība! Lai dzīvo sociālisms!

Latv. Soc. dem. Strād. Partijas Centrālā Komiteja.